

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 Egész évre K 300.— Negyed évre K 75.—
 Fél évre • 150.— Egy óra • 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
 TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
 Szerkesztőség — — — 10-20

A rend alapja

Az egész művelt világ örömteljes rokonszenvvel köszönti az ifju Lengyelországot, amelyet fiainak hatalmas, hősi erőfeszítése — úgy látszik — végleg megmentett a fenyegető vörös veszedelem elől.

A lengyel nép felé szálló szerencse kívánatok közül talán egyetlen egy sem lehet oly szívből jövő és forró, mint a magyar nép testvéri üdvözlése. Nem lehet oly igazán átértett, mert talán egy nép sem érzi magát oly közelállónak a lengyelhez, mint a miénk, a magyar; és nem lehet azért sem, mert egy nép sem tudja oly igazán és közvetlenül átérteni, mi volt tulajdonképpen az a veszedelem, amit a lengyelek szerencsésen elkerültek. Ugyanaz, ami elől kitérni nekünk nem állott módunkban, amelyet nekünk át kellett élnünk minden szörnyűségekkel.

Lengyelország felől elmúlt a veszedelem, a mindent eltiprással fenyegető vörös gőzhengert megállította a lengyel hadsereg. És ez az a pont, amelyben a lengyelekkel szemben kegyelmesebbnek mutatkozott a Sors, mint velünk szemben: mi magyarok, megbízható hadsereg nélkül, fegyvertelenül álltunk a veszedelem-mel szemben.

Kellőleg szervezett ellenállás híján urrá lett fölöttünk a vörös terror. Az ország népe azután elkéseredett, de elszigetelt erőfeszítésekkel próbálta lerázni magáról a jármot, amelyet reáerőszakoltak. Egyszer itt, máskor ott próbáltak erővel, az épen rendelkezésre álló eszközökkel állást foglalni a szervezett erőszakkal szemben.

A falu és sok izben a városok népe is, kapával, kaszával, fegyverrel fordult az utolsó falatjára törő vörös rablóbandák ellen, egyenletlen és sikerre nem vezethető harcokban próbálva meg az ellenállást a szervezett bandák ellen. Egymásután lángolt fel az ellenforradalom a Dunántúlon, a Duna-Tisza közén, Kalocsán, a Dunamenti községekben, Szekesfehérvárott és Budapesten is, de minden esetben sikertelenül. Közben pedig felborult minden jog és minden vagyonbiztonság; a gyöngét letiporta az erős, törvényes védelmet nem is remélve, a maga ökle erejével próbálta mindenkor megvédeni azt, ami az övé.

A szörnyű káoszba csak egy új, nagy esemény hozhatott rendet: az organizált magyar Nemzeti Hadsereg megalakulása. A Nemzeti Hadsereg, amely a Szegeden elültetett piciny mustármagból csodálatosan rövid idő alatt szökkent terebélyes fává, behálózva gyökereivel az egész ország földjét, megteremtve újból az erős és megbízható központi hatalmi szervezetet, amelynek ereje, elfogulatlan, partok felett való állása, az egész ország népét felölelő keretei újból szilárd bázist adtak társadalmi és állami

létünknek. A Nemzeti Hadseregre támaszkodva van újból tekintélye a bíró szavának, sulya a hatóság rendeletének, a Nemzeti Hadsereg fölényes erejét rettegve, oszlik el megint a sötét háttérben a préda-éhes rablók csapata. A Nemzeti Hadsereg fegyvereitől védve, lát-

hat újból nyugodtan dolga után a polgár és munkás, anélkül, hogy fáradalmas életéért, esetleg kis vagyonszájért rettegnie kellene. A Nemzeti Hadsereg az a pillér, amelyre támaszkodva, újra felgyenesedett földig meggörnyesztett nemzetünk.

Sréter honvédelmi miniszter leleplezte a puccskisérleteket Izgalmas jelenetek a nemzetgyűlésen

Budapest, augusztus 26. A nemzetgyűlés mai ülésén Sréter István honvédelmi miniszter válaszolt Ereky Károly képviselőnek mult heti interpellációjára, melyet Tisza gyilkosainak a hadosztály-bírótság előtt folyó bünpöree tárgyában terjesztett elő. A miniszter válaszában citálta Erekynek azt a kijelentését, hogy majd ha Magyarországon a jogrend helyreáll, ha majd királyválasztás lesz, akkor ennek a kormánynak tagjait a mai anarchiáért és mai cselekedeteiért felelősségre vonják. Mit jelent ez? Ez azt jelenti, hogy miután Magyarországnak most nincsen koronázott királya...

Felkiáltások: Van! Van!

Sréter István honvédelmi miniszter: ... ennélfogva nincsen jogrend, tehát azt jelenti, hogy mivel törvényesen megválasztott kormányzónk van, most anarchia van. Ez az insinuáció beleütközik az 1920. évi I. törvényezik 14. §-ába, mely a kormányzó személyét sérthetetlennek mondja, tehát ő a leghatározottabban visszautasítja Ereky állítását. Honnan veszi Ereky azt, hogy nálunk nincs jogrend? Az olyan beszédek, amelyeket Ereky tartott, azok borítják fel a rendet, azok vezetnek puccskisérletekre. Rámutat arra, hogy micsoda igazságok történnek az országban. Ereky Szegeden beszédet mondott, melyben az állította, hogy Friedrich Istvánt üldözik, meg akarják gyilkolni és a tömeget megeskelle, hogy ezt nem fogják túrni és meglorolják. A kormány büneihez pedig még hozzátoldotta mint legnagyobb bünt, hogy a román királyt akarja a trónra ültetni. (Általános derűtség.) Ha pedig azt hiszi Ereky, hogy az ő pártja fog majd uralomra kerülni és szót akar akkor a vádlottak padjára fogják vinni, erre vonatkozólag azt feleli, hogy nyugodtan fog odaállani és nem kötne az ő mentelmi jogának felfüggesztését különböző feltételekhez. Beszédét így végzi:

— Arra töreksem, hogy a forradalmi gőzt lecsapoljam az emberek fejéből, hogy vége legyen a politikai salto mortálnak és izgatásoknak, konzolidációt teremtsünk, mert különben a külföld a lehető legrosszabbat fogja gondolni rólunk. Mindenkinék szent kötelessége, hogy erre törekedjék.

Ami pedig azt az interpellációt

illeti, hogy t. i. a Tisza-tárgyaláson visszaélések történtek volna, erre nézve megindította a vizsgálatot. Egy dolgot azonban leszögez. Ereky Károly csak most adta át neki azokat az aktákat, azokat az adatokat, melyekre interpellációjában hivatkozott.

Ereky Károly válaszol a miniszter beszédére. Kijelenti, hogy Magyarországnak igenis van koronás királya. (Zajos ellentmondások jobbról.) Allítja, hogy a jogrend nincs helyreállítva. Ami pedig a román királyról szóló dolgot illeti, azt ostoba gyorsírók jegyezheték fel, úgy, amint a népgyűléseken szokás, hogy a mellékmondatot leírják, a főmondatot pedig nem jegyzik le. O nem mondott ilyen dolgot. Ami pedig a puccskisérleteket illeti, ezeket egyszerűen dajkameséknek mondja. Az izgatásokra vonatkozólag megjegyzi, hogy egész életében mindig az izgatások ellen volt és most is kijelenti, hogy aki csak egy pontot is ad a zsidóknak, vagy tellegességre vetemedik velük szemben, az a legnagyobb bünt követi el, ez valószínűs hazárdulás.

Oriási derűtség támad erre a kijelentésre az egész Házban. Egyes képviselők felugrának és ezt kiáltják Ereky felé:

— De nem így beszélt a Gólyavárban!

Ereky Károly: Én így beszéltem mindig!

Sréter István honvédelmi miniszter emelkedik újra szólásra és kijelenti: Minthogy Ereky azt mondta, hogy a puccskisérletek mesék, neki bizonyítékai vannak. (Általános mozgás. Halljuk! Halljuk!) Julius 14-én egy 60 laqu tömeg — x x x x képviselők — összeállott és miután megállapították, hogy Károly király ügye tisztázva van, elhatározták, hogy új kormányt alakítsanak, a kormányba kijelöltek egyes képviselőket és kimondták, hogy ha azok nem mennének bele, le fogják csukatni őket.

Felkiáltások: Neveket! Neveket! Kik azok!

Sréter István honvédelmi miniszter izgatottan benyul a zsebébe, kiránt onnan egy csomó iratot, levágja az asztalra és harsány hangon kiált:

— én bizonyítani tudok!
 Az egész házon nagy izgalom vesz erőt. Egyes kiáltások hangzanak:

— Zárt ülést!
 Mások ezt kiáltják:
 — Nem kell zárt ülés! Hozza fel nyílt ülésen!

Rakovszky István elnök hevesen rázza a csengőt, mire a miniszter leül.

Rakovszky István elnök most most mély csendben a következőket mondja:

— Súlyos vád emeltetett itt a nemzetgyűlés tagjai ellen, melynek mindnyájan gyanúja alatt állunk. Kérdezem a nemzetgyűlést: zárt ülésen vagy nyílt ülésen óhajtja-e tárgyalni az esetet?

A többség zárt ülést kiált, mire az elnök elrendeli a zárt ülést.

öt perc múlva az elnök újra megnyitja a nyílt ülést és közli, hogy utána nézett a gyorsírói jegyzeteknek: a miniszter nem azt mondta, hogy abban a bizottságban képviselők is résztvettek, hanem hogy a jegyzőkönyv szerint képviselőket akarnak a bizottságba, illetve a kabinetbe beválasztani. Ennélfogva a vád eloszlott s folytatják a nyílt ülést. Sréter István honvédelmi miniszter néhány szóval ismét a konzolidációra hívta fel a nemzetgyűlés figyelmét és Rakovszky elnök is ilyen értelemben beszélt röviden.

Ezzel az ülés délután fél 3 órakor véget ért.

Gaál Gaszton kilépett a kormánypártból

Budapest, aug. 26. A nemzetgyűlés folyosóján ma rendkívüli feltűnést keltett az a hír, hogy Gaál Gaszton kilép az egységes kormányzópártból. Gaál Gaszton egy lapjelentés szerint a kormány közgazdasági és főleg pénzügyi politikája birta erre az elhatározásra.

A közalkalmazottak drágasági pótléka

Budapest, aug. 26. A hivatalos lap mai száma kormányrendeletet közöl a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak havi drágasági segélyéről. A rendelet öt kategóriát állít föl és a kategóriáknak megfelelően a drágasági segélyt is különböző összegekben állapítja meg. Van havi 900, 850, 800, 750, 700 és 600 koronás drágasági pótlék. Az államrendőrség tisztviselőit külön csoportba osztották be.

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyeget!

Bernolák Nándor a botbüntetés ellen

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, aug. 26. A nemzetgyűlés mai ülését Rakovszky István elnök délelőtt 10 óra után nyitotta meg. Bejelenti, hogy Apponyi Albert gróf hat heti szabadságot kér, egyszersmind bizottsági tagságairól lemond. A ház a szabadságot megadja s a lemondást tudomásul veszi.

Szabó Jenő előadó jelentést tesz a Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársasággal kötött szerződés módosításáról szóló törvényjavaslatról. A javaslatot vita nélkül úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazták.

Következett a botbüntetésről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Henczer István és Orbók Attila nem fogadják el a törvényjavaslatot.

Bernolák Nándor nem járul hozzá a botbüntetéshez. Kizárólag jogi szempontból vizsgálja a kérdést. A botbüntetés nem haladásellenes, mert hiszen tudományos érvekkel is lehet igazolni. Lombroso és Liszt Ferenc is a botbüntetés elvét hirdette. Hogy mégis ellene szavazok, azért van, mert ez nem kriminológiai módszeren épült fel, hanem csak a néphangulat következménye, már pedig a néphangulat hullámainak nem szabad a büntetőjoghoz hozzáférnie.

A botbüntetésnél vizsgálni kell, hogy azok az okok, melyek a büntetettek szaporodását előidézik, visszahatással vannak-e a botbüntetésre. Azoknak a tényezőknek elnyomására kell törekednünk, melyek a bűnöket okozzák, mint például a háború, amely elvitte a gyermekek mellől a szülőket és a gyermekbűnöket szaporította. Ezekre kell gondolkodni, nem a botbüntetésre. A botbüntetés nem retenti el a bűnös embereket, csak még inkább eldurvítja az amúgy is a züllöttség mélyén levő társadalmat. A javaslat nem a kriminálitás csökkentését, hanem ellenkezőleg, annak szaporodását idézné elő. Az igazságügyminiszter nagy hálaára köteleznék a nemzetet, ha jóvátenné a büntetési rendszerek eddigi fogyatékoságát, elősegítené a bűnös gyermekek megmentését, még pedig olyan eszközökkel, amelyek nem aláznak meg és nem durvítják az erkölcsöket.

Megbukik a bot?

A botbüntetésről szóló törvényjavaslat vitája szélesebb mederben folyik, mint eredetileg gondolták. Rubinek István, Szabó József, Csizmadia Sándor, Kardos Noé, Reök István iratkoztak fel a javaslatához, az utóbbin kívül valamennyien a javaslat ellen. A botbüntetés ellenzői névszerinti szavazást kérték, a javaslat hívei pedig azt kérték, hogy a szavazást holnapra halasszák. A javaslat sorsa még bizonytalan, de a botbüntetésellenzői remélik, hogy ők lesznek többségben.

— **Balkányi Vilmos** helybeli zeneszerzőnk új zeneszáma ide topog, oda topog (foxtrott betét a Luna szövegéből) most jelent meg. Ára K 17/25. Kapható Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.t. könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Debreczen, Ferencz József ut. 34.

Anglia megszakította Oroszországgal a diplomáciai viszonyt

A minszki tárgyalások megszakadtak

Berlin, aug. 26. Mint a Deutsche Allgemeine Zeitung luzerni különtudósítója jelenti, az angol kormány az Oroszországgal való diplomáciai viszonyt már megszakította.

Kopenhága, aug. 26. Kamenew és Krassin elutazása Moszkva egyenes parancsára történt. A moszkvai kormány az entente politikájában beállott fordulatra, melyet a luzerni határozat jelent, elhatározta, hogy minden hidat feléget maga mögött és egész reményét a világforradalomba helyezi. Lenin egy moszkvai beszédében kijelentette, hogy új világháború áll küszöbön.

Bécs, augusztus 25. (M. T. I.) A Neues Wiener Tagblatt jelenti Krakóból: A Czás-nak jelenti Varsóból, hogy Minszkben megszakították a tárgyalásokat. A lengyel delegátusok kijelentették, hogy az orosz békefeltételek elfogadhatatlanok. Arról is panaszkodik a lengyel delegáció, hogy az oroszok megakadályozzák a Varsóval való érintkezést. A delegáció indítványozza, hogy Minszk helyett Var-

sóban, Bialisztokban, vagy Bialovicsban folytassák a tárgyalásokat.

Bécs, augusztus 26. (M. T. I.) A Neue Freie Presse jelenti Berlinből: A Matin-nek a lengyel főhadiszállásról kapott távirata szerint az orosz csapatok teljesen felbomlanak és rendetlenül menekülnek a Njemen felé. Dünaburgból és Vlnából megerősítések vannak uton, hogy támogatásuk a visszaözlő frontcsapatokat és megvédjék a Njemen- vonalat.

Bécs, augusztus 25. (M. T. I.) A Neue Freie Presse jelenti Krakóból: Az orosz foglyok vallomása szerint Budjenny tábornokot, a bolsevik lovasság sokat emlegetett parancsnokát az utóvédharokban súlyosan megsebesítették.

Bécs, aug. 26. (M. T. I.) A N. Fr. Pr. jelenti Kopenhágából: A Reuter-ügynökség jelenti: A lengyelek eddig 70.000 foglyot ejtettek, 1000 gépfegyvert és 2000 zsákmányoltak.

Milano, aug. 26. A Corriere della Sera közli, hogy Giolitti és Lloyd George legközelebbi tanácskozásán Millerand is résztvesz.

Tisza István gyilkosainak bűnpöre

Dobó filmen akarta megörökíteni Tisza meggyilkolását

Budapest, aug. 26. A hadosztály-bírószakosztály ma folytatta a tanúkihallgatásokat Tisza István gyilkosainak bűnpörében.

Az első tanu Balázs Ödön hadnagy, aki hivatalos hatalommal való visszaélés és önkényes eltávolítás miatt van letartóztatásban. A vádlottak közül a fogházban Sztanykovszkyval és Hüttnerrel beszélt. Sztanykovszky elbeszélte neki, miként történt Tisza meggyilkolása.

Sztanykovszky tagadja, hogy ő ilyen kijelentést tett volna.

A tanu megeskését mellőzik. Pollacsek Sándor, a katonai rendőrség volt kerületi parancsnoka vallja: November 8. és 10. között előállítottak hozzá egy szakaszvezetőt, aki azzal volt vádolva, hogy része van Tisza meggyilkolásában, rálőtt Tiszára, de nem tudja, hogy a lövés talált-e, arra azonban határozottan emlékszik, hogy Dobó ölvése talált.

Hanzély László dr. elmondja, hogy a második helyszíni szemlén, amikor Sztanykovszky és Hüttner beismerő vallomást tettek, valami Láng zászlós neve is szóba került. Tanu a kommunál alatt a hadügyi népbiztosnágnál volt, ott egy Láng nevű hadnagy politikai megbízottként működött. Valószínűnek tartja, hogy ez a Láng volt künn Tisza meggyilkolásánál, mert sokszor említette, hogy Pogány jó barátja neki. Sztanykovszky kihallgatása alkalmával sirva mondta, hogy ott volt a gyilkosnágnál, de nem lehetett, mert előtte állottak Dobó, Horváth és Pogány.

A tanu megesketik.

Innerglück Károly fővárosi tisztviselő a következő tanu. Dobóval mindig a legjobb viszonyban volt. Heltai előszobájában találkozott Dobóval, Horváthtal és Kundeckerrel, Dobó azt mondta: »Ha te tudnád, honnan jövők!

Most jövőnk a Hermina-ut 35. szám alól, most küldtük a más-világra gróf Tisza Istvánt!« Erre tanu ezt mondta: »Megint meg vagy bolondulva? Megint rád jött a mánia?« Atmentünk ezután a városházára, Vágó szobájába. Éppen akkor jelentették telefonon Magyar Lajosnak, hogy Tiszát meggyilkolták. Vágó szobájában a gyilkosság hírének megérkezésekor ott volt Laehne Hugó, Hoch János, Kéri Pál, Fejes László, Friedrich István és Bedy-Schwimmer Róza.

Lévai Tibor dr. védő kérdésére elmondja tanu, hogy Dobót mindig maniakus embernek tartotta, aki nagy ember akart lenni.

Désy Alfréd filmszínész vallomása következett. Elbeszéli, hogy Dobó nagyon ambicionálta, hogy filmen lássa magát. Egy alkalommal megemlítette Dobónak, hogy Tiszát Désről ismeri és sajnálja, hogy nem találta meg a gyilkosait. Dobó erre elkezdett sunyin nevetni és elmondta, hogy a katonatanács őket küldte ki, hogy Tiszát, Lukachichot és Wekerlét meggyilkolják. Azt is elmondta Dobó, hogy amikor Tisza az első lövéstől térdreest, ő még egyszer belelőtt. Elmondta továbbá, hogy ezt filmen meg kellene örökíteni. A pénzt, amit a gyilkosságért kapott, idejára költötte.

A tanu megesketik.

Hollay Kamilla filmszínésznő Désy Alfrédétől hallotta, hogy Dobó résztvevett a gyilkosságban.

Schwarz Alfréd ékszerész a Károlyi-forradalom idejéből ismeri Dobót a football-pályáról. Dobó beszélt előtűk a gyilkosságról, de nem hitték el egy szavát sem, mert nem tartották szavahihető embernek.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyeseppet szarít fel.

Cseh-Szlovákia pénzügyi politikája

A hollandiai cseh követség a világsajtó részére a cseh pénzügyi politikáról a következő közléseket tette közzé:

Csehország területén a köztársaság függetlenségének kikiáltása után is forgalomban maradt az osztrák-magyar pénz. Az Osztrák-magyar Bank is folytatta működését. A kormány jóval a politikai elválás után kezdte csak meg az előkészületeket új valuta létrehozására.

1919. február 25-én elrendelte a cseh köztársaság területén forgalomban lévő osztrák-magyar bankjegyek felülbélyegzését. Az állam mintegy 8 milliárd korona értékű bankjegyet bélyegzett felül és ebből kényszerkölcsönként 1% kamatozás mellett körülbelül 2 milliárd koronát tartott vissza.

Atvette továbbá a köztársaság az osztrák-magyar bank csehországi fiókjánál fennálló folyószámla-tartozásokat és kincsfári jegyeket, mintegy 2 milliárd korona értékben. A köztársaság tehát egyik oldalról adósa lett a bankjegyek és folyószámlák tulajdonosaiok, másik oldalon hitelezője lett az Osztrák-magyar Banknak mintegy 10 milliárd korona összeg erejéig.

1920 április 10-én a cseh bélyeggel ellátott korona »Cseh-Szlovák korona« névű egyedül érvényes fizetési eszközre vált, ugyanezen a napon törvénybe rendelték el, hogy a fedezetlen bankjegy összege nem haladhatja túl a 6 milliárdot. Ehhez járul körülbelül 300 millió korona értékben a forgalomban lévő 1 és 2 koronás bankjegyösség. Az ezenfelül kiadott állami állami bankjegyek váltókkal vagy más értékpapirokkal teljesen fedezendők. A vagyonadóból és a hadinyereségadóból nyert összegekkel az állam elsősorban az Osztrák-Magyar Banknál lévő adósságot akarja törleszteni.

A pénzügyminiszter a szükséges tranzakciók lebonyolítására ideiglenes jegybankot létesített a »Pénzügyminisztérium Bankirodája« címen, amely az Osztrák-Magyar banknak a Csehország területén levő fiókjait átvette. Ez a bank bonyolítja le a lebélyegzett bankjegyeknek új államjegyekre való kicserélését, továbbá váltódiskontálással és értékpapírra való kölcsönök adásával foglalkozik.

Az infláció csökkentése céljából bevont bankjegyek még államadósságok törlesztésére sem hozhatók többé forgalomba. Fedezetlen papírpénz forgalmának megszüntetése után csak a fedezettel bíró államjegyek maradnak forgalomban. Ezáltal reméli a köztársaság a cseh koronának megfelelő nivóra való emelését. Az államjegyek 5000, 1000, 500, 20, 10, 5 és 1 K-ás darabokban adattak ki. A lebélyegzésnél kiadott kölcsön kötvényeket vagyonadó fizetésére lehet felhasználni. A kormány most azon fáradozik, hogy a létesítendő jegybank számára 30 millió aranyfrankot és 100 millió ezüstfrankot szerezzen fedezet céljára.

— **Menekültek figyelmébe.** Felhívom a Debreczenben levő családok menekültek közül azokat, akiknek végleges lakásuk nincs, 27-én és 28-án d. e. 8-1 óráig hivatalomban jelentkezni sziveskedjenek. Székely Ferencz kirendeltségi helyettes vezető.

Legjobb cipőket készít Grünwald

cipőüzeme, Sas-utca 4. szám.

HIREK.

— A polgármester jobban van. Márk Endre udvari tanácsos polgármester, amint megírtuk, tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. Allapotában mára öröndetes javulás állott be s remélhetőleg rövid idő alatt teljesen felgyógyul.

— A máramarosszigeti jogakadémia Hódmezővásárhelyre költözik. A hazánkat feldaraboló béke tudvalevőleg Máramarosszigetet is oláh kézre juttatta, így az ottani híres református jogakadémia számára és menekülésre kényszerült. Hódmezővásárhely most falai közé hívta a kipróbált főiskolát és minden tőle telhető módon hozzájárult annak támogatásához. A város 10.000 korona évi segélyt szavazott meg a jogakadémia számára és különben is mindent biztosított arra, hogy szeptember végén megkezdődjenek a beiratkozások, októberben pedig a tanítás.

— A Vörös Kereszt új tisztikara. Komlóssy Dezső ny. ítélőtáblai bíró, a Vörös Kereszt korelnöke, augusztus 27-én, pénteken délután 5 órára ülésre hívta össze az újonnan megalakított választmányt. Az ülés tárgya az új tisztikar megválasztása lesz.

— A nagycseréi postaügynökség. A debreceni postaigazgatóság értesítette a várost, hogy a nagycseréi postaügynökséget ideiglenesen megszüntette. A nagycseréi címzésű leveleket a vasutállomási postahivatalt gyűjti össze s a címzettek minden szombatban az erdőgondnokságnál vehetik át leveleiket.

— Az oláhvezető intéző. A városi tanács csütörtöki ülésén kimondta, hogy följelenti M. S. intézőt, mert a megszállás alatt arra biztatta az oláhokat, hogy ne tölje, hanem a várostól vigyék el a szénát. Biztatására az oláhok az Ohatról 40.000 korona értékű szénát vittek el.

— Új iparosok. A városi tanács mai ülésén a következő debreceni lakosoknak adott ipar engedélyt: Liszka István kőműves, Márkus Sándor téglagyáros, Halpos Izidor tűzifakereskedő, Mező Armin mész- és cement kereskedő, Grósz Mór szatócs, Busi Ferenc kőműves, Pócsi Ferenc cipész, Galli János villanyszerelő, Mein Gyula kereskedő.

— A népbiztos titkárja. Budapesti tudósítónk jelenti: Már a proletárdiktature kitérőse előtt titkár teendőket töltött be Szántó hadügyi népbiztos mellett. Freistadt Fülöp né született Fonyó Sári 29 éves magánhivatalnok, aki a szökésben levő népbiztos jobbkeze volt és a diktatura idején több büncselekményt követett el. A kir. ügyészség lázadás büntetése miatt emelt vádat Fonyó Sári ellen, akit a törvényvénytörvény ma hat évi fegyházra ítélte.

— A hamis tőzsdehírek terjesztői ellen. Budapesti tudósítónk jelenti: A Magyar Távirati Iroda átiratot intézett a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsához, melyben utalással arra, hogy a Magyar Távirati Irodára hivatkozva, ismételtlen hamis árfolyamokat terjesztettek a tőzsdén, a tőzsdetanács segítségét kéri ahhoz, hogy ezeknek az üzelmeknek részeseit kinyomozhassa és ellenük a megtorló lépéseket megtehesse.

— Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei: A pénzügyminiszter ur által kiutalt kedvezményes textilárak minél előbb kioszthatása céljából felhívjuk az összes hivatalokat és intézeteket, amelyeknek tagjai kedvezményes ellátásra bírnak igényjogosultsággal,

József főherceg egy volt 39-eshez.

„Föltámad még szeretett hazánk!”

Kása Károly volt 39-es katona, aki a háború egész ideje alatt kitüntette magát vitézségével, nemrégiben hentes és mészáros üzlet nyitására kért iparhatósági engedélyt. A rendőrség az engedély kiadását javasolta, de 2000 korona illeték kirovása mellett. Kása a javaslat ellen fölébezt a városi tanácshoz és kérelmének indoklásában előadta, hogy teljesen szegény, tönkrement ember, háza Püspökladányban leégett, az egész háború alatt katona volt, József főherceg hadseregében harcolt és számos kitüntetést kapott. Ennek igazolására mellékelte az alábbi szép levelet, amelyet volt hadvezéréől kapott s amely értékes bizonyosága annak, hogy a legendás főherceg ma is milyen meleg szeretettel emlékszik a vitéz 39-esekre.

Budapest, 1920. aug. 17.

Vitéz fiam!

Levelét megkaptam. Építkezéshez szükséges anyagom nincs, így azt nem tudok adni s még ha volna is, a szállítási nehézségek akadályoznák meg azt. Ha pénzügyi segély megteszi, azt igen szívesen küldök, amennyit a lehetőség megenged.

Irja meg nekem, hogy így segítve volna-e baján és mennyi kell? Talán egy bizonyos fokig ki tudom segíteni.

Sokszor gondolkodom az én szeretett vitézre, kik a hazaszeretet és hazaláság legüzletlenebb hősei, legdicsőbb példái voltak és a magyar nevet a történelemben örökre emlékeztetessé tették. *Bármily balsors érte hazánkat, mégis szent a meggyőződés, hogy az Isten igazságot fog még lenni!* Csak maradjanak volt vitézeim a polgári életben is dicső multjukhoz méltó hazafiak, akkor föltámad még szeretett hazánk és boldogabb jövőnek néz elébe népe, melyhez egész lelkeimmel ragaszkodom.

Ha találkozik volt 39-eseim valamelyikével, úgy mondja meg nekik, hogy igaz szívből üdvözölöm s nem fogom soha feledni őket.

Minden jót, az Isten áldja meg vitéz fiam s nevéje kis családját oly derék hazafiakká, mint amilyenek maguk voltak.

Üdvözli volt hadvezére

József főherceg.

A tanács az illetéket 500 koronára szállította le.

hogy tagjairól készítsenek két példányban kimutatást és pedig külön a 4 vagy több családtaggal bíró tagokról. Az így elkészített kimutatások folyó hó augusztus 28 (szombat) déli 12 óráig okvetlen beadandók. Csoportiroda földszint 13. sz. Nyugdíjas igényjogosultak listakönyvek beadása pénzügyi palota II. em. 11. szám alatt, jelentkezzenek naponta 4 és 6 óra között. A családtagok számát illetőleg a kedvezményes ellátásra vonatkozó igazolvány adatai irányadóak.

— Új téglárák. A városi tanács a téglagyár felügyelő bizottságának előterjesztésére a városi téglagyár termékeinek árát a következőképpen állapította meg: I. oszt. cseretégla régi méret 1000 K, új méret 900 K, II. oszt. cseretégla régi méret 800 K, padlástégla 900 K, egyenes vastégla 1200 K, görbe vastégla 700 K, négyzet alakú préselt téglá 20—20 cm. 2000 K, kis kongó téglá 1200 K, lapos fedélszerép 1500 K ezer darabonként, 4 köbméter cserkőbtégla 500 K. A kiváltott téglá- és cserépmennyiség 30 nap alatt elszállítandó. Ez idő után naponként és 1000 darabonként egy korona fekhér fizetendő. Fedélszerép csak 5000 darabig adható ki minden megszorítás nélkül. Nagyobb mennyiséget csak építőknek és vállalkozóknak szabad adni, akik azzal nem láncolhatnak. Ismeretlen egyének csak megfelelő igazolvány mellett tarthatnak téglát.

— Tolvaj szakácsné. Dávidházy Kálmán könyvkötőhöz néhány nappal ezelőtt beállított egy mintegy 40—42 évesnek látszó nő. Elmondta, hogy Pálffy Endrénének hívják, az ura menekült erdélyi vasutas, lakást és valami munkát kért tőle. Dávidházy szakácsnőnek alkalmazta az asszonyt, aki három napig dolgozott is a házában. A negyedik napon azután összeszedett egy csomó ruhát, evőeszközöket és egyéb holmit, összesen mintegy 40.000 korona értékben és azzal megszökött. A rendőrség keresi.

— Tárcalapások. Malek József kereskedő pénztárcáját a vasuti állomáson tegnap este ellopták. A rendőrség keresi a tetteseket. — Ichovics Ignác, Frohner szállóbeli bérszolga pénztárcáját 1000 korona tartalommal tegnap délután bent hagyta szobájában a kanapén. Mire visszatért a szobába, a tárcát valaki ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Ócska tankönyvekért leg többet fizet Aczél antiquáriuma. Első Takarékpalota.

— Üzleti könyvek minden nagyságban és kivételben kaphatók. Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. papírnagykereskedésében. Nyomatványok a legizlesebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

— Dr. Halmágyi Béla orr, gégeorvos rendelését kizárólag orr, torok, gégebetegségek részére megkezdte. Rendel: délután 3—5-ig, Piac-utca 58. sz. alatt.

— Szülők figyelmébe! Az iskola idejére a legerősebb gyermek cipők óriási választékban a legolcsóbb árak mellett a Weinberger cipőgyár Piac-utca 65. szám alatt levő üzletében szerezhetők be.

— Legrosszabb nyakkendőit ujjaláakítják Kolosné nyakkendőtermében, Rákóczi-utca 23.

— Iskolai cipők, fiú és leányka Lindentfeldnél, Kossuth-utca 4.

— A n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozzuk, hogy velour és filicz-kalapok átfarmálásához a legújabb modell-formák már megérkeztek. Női kalapok átfarmálása, tisztítása és vasalása 8 nap alatt Kalapüzem, Piac-utca 9. szám alatt.

SZÍNHÁZ.

Burlingtoni jaguár III. Amerikai kalandortörténet az Apollóban. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel. Corvin-film: A sárga árnyék. Bűnügyi dráma 5 felvonásban. Falk Richard utolsó művét nagy tetszéssel fogadta az Uránia közönsége. Előadások 6 és 8-kor.

Az amerikai Pathé-filmgyár remeke. A fehérárcos ember című 6 felvonásos bűnügyi drámát mutatja be az Arany Bika mozi. Cinabár a legizgalmasabb cowboy történet hetitől kezdve az Apollóban.

SPORT.

Elmaradt serlegmértőzés. A csütörtöki DEAC—DNySC serlegmértőzés a rossz idő miatt elmaradt. Valószínűleg vasárnaphoz egyhétre lesz megtartva.

A vasárnapi serlegmértőzések. Vasárnap délután a KASE-pályán serlegdöntő-mértőzések lesznek, ugyanis fél 4-kor a KASE—DNySC, fél 6-kor pedig a DEAC—DVSC játszanak a »Színház és Sport« ezüst-serlegért.

A DNySC football-szakosztálya ma, pénteken este 7 órakor ülést tart a Kerekes-féle vendéglőben.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irta: IVÁNYI ÖDÖN. (132.)

Már lemondott arról, hogy követhesse a kocsit, mikor egy üres fiakker jött szemközt vele. Föltartotta, lefoglalta, a fogat után hajtattott s a leeresztett kocsiból kidugva fejét, folyton szemmel tartotta az előtte vágató fogat oldalán reszkető lámpafényt. Azzal nem törődött, hogy arcát a hideg eső keményen vesszőzi. Mi volt ez azokhoz a tüzes vessző-csapásokhoz, amikkel a féltékeny paskolta össze szívét, mikor becsapódott a kocsiajtó Veron s Kanut mögött!...

Veron, mikor az utca éjszakája elnyelte a kocsit, arra gondolt, hogy az egyik ablakot le kellene eresztetni. A kocsit homályos belsője, ahova a két lámpa világa csak leskelődve nézett be, nagyon szűk és nyomasztó volt. Veron megdöbbenve vette észre, hogy az a nyugalmat, melyet rendkívüli önbizalma fegyelmezett tartott mindig, nem érzi most magában. Az a készség, melylyel Kanut az

Cipők legjobb minőségben **Grünwald-cipőüzem** készen és méret után **Sas-utca 4.,** kölcsönsegélyző-épület. olcsón beszerezhetők.

ő egy szavára odahagyta a társaságot, amelynek ünnepelt központja volt, s a nőt, aki szerette őt: ez a nem habozó, föltétlen készség Veront zavarba hozta. De egy csöpp hálaféle érzés sem volt abban, valami ideges tartózkodást, majdnem félelmet érzett Kanut iránt. Bántotta, hogy ruhája egész hosszában érintkezik Kanutal, ebben a, minden eresztékében reszkető, rugón hullámzó, selymes, puha zughban. Hiába huzódott be egészen a sarokba: a kocsi minden döccenésekor éreznie kellett a szomszédja közelségét. Az ülés sima selymén össze-összesusztak ilyenkor.

Alig haladtak pár percig, Veron ideges izgatottsággal kereste az ablak emelőjét, hogy leeresztve az üvegtáblát, véget vessen ennek a nyomasztó elzárkózottságnak. Kanut azt hitte, hogy Veron az izgalom miatt hirtelen rosszul lett: félig fölemelkedett helyéről s áthajolva Veron ölére — leeresztette a kocsi-ablakot.

— Nem érzi magát jól?

Veron megnyugtatta. A kocsi-rázás fölizzgatta kissé. Levegőre van szüksége. És előrehajolva — odatartá felhevült homlokát a beáramló levegőnek, az utca-lámpák világánál fel-feltűnő boltékeket olvasta, de eközben érezte, hogy Kanut őt nézi. Ez a tudat oly érzékenyette, hogy azt hitte, érzi, mint jönnek halk mozgásba nyakán a hajpelyhek a mögötte ülő férfi erős, meleg leheletétől...

És Kanut nem is vette le szemét e tőle elfordult alakról mindaddig, míg meg nem érkeztek a kerületi rendőrséghez. Az egész uton egy-azon gondolat forgott mindig a fejében: Ez a nő szeret engem és én is szeretem őt. És itt üünk — egymástól egy leheletnyi távolságban és nem tudunk egymásra nézni és nem tudunk egymáshoz szólni. Mert boldogtalanok vagyunk mindketten és egymás által vagyunk azok...

A rendőrségnél, az inspekción szobában ismerőssel találkozott Kanut. Az a fiatal rendőrtanácsos volt a hivatalban, aki a Wollnere drámájakor a hatóságot képviselte.

A rendőrtiszt szokva volt a legváratlanabb látogatásokhoz, ennélfogva nem volt fölöttébb meglepve, mikor a miniszter alakja megjelent az ernyős éji lámpa világosságában. Veron visszamaradt az ajtó közelében: fáradtan támaszkodott egy karosszék hátához. A rendőrtiszt csak futólag villantott felé egy fürkésző tekintetet s csak ennyit gondolt magában: Ahá! A kegyelmes ur, ugy látszik, ismét valami asszonyhistóriába van belekeveredve!

Kanut visszautasította az odakinált ülőhelyet s mellőzve minden formáságot, egyszerűen rátért arra, ami ide hozta. Az éjjeli elfogatások felől kérdezte a tisztviselőt.

A rendőrtiszt, mintha rapporton lenne, kevés szóval, szabatosan megtette a jelentést. A belügyminisztertől delután jött a rendelet és az egyének névsora, akiket az eljárás érintett. Egyszerre harminc helyen történt házmotózás és ugyanannyi letartóztatás is. Odanyújtott a listát a miniszter urnak.

Kanut belepillantott. A lista élen, legelül állt Bacsó Péter neve. A miniszter rámutatott e névre s halkán hozzátette:

— Azért jöttem, hogy ezt — jótállásom mellett bocsássák szabadon.

A rendőrtiszt fejét hajtotta. Igyekezett megörzeni hivatalos hidegvérét, de csak alig tudta palástolni örömét afelett, hogy szolgálatot tehet, most már másodikban, a hatalmas urnak.

Folyt. köv.

Ócska és új tankönyvek

a legújabb kiadásokban minden iskola részére kaphatók

Aczél Henrik

modern antikváriumában
Piac-u. 24. Első Takarékp-alota

Esetleg hiányos vagy meg nem felelő kiadású tankönyveket bármikor becserelek, vagy viszsza veszek, miért is mindenki bizalommal vásárolhat.

Körzők, rajztömbök, iskolatáskák, mindenféle író- és rajzszerkek

legjutányosabb árban
:: szerzethetők be. ::

Közalkalmazottak

menekültek, rokkantak

vászon, sefir, karton és egyéb ruházati cikkek beszerzésénél külön árendeményben :: részesülnek a ::

MARADÉK-ÁRUHÁZBAN

CSAPÓ-UTCA 26. SZÁM.

Mákot, kölest

minden mennyiségben veszünk

Gyémánt Géza és Tsa

fűszernagykereskedők
Piac-utca 58. sz.

Szilva-vásár

Beszerezzei magvaváló, lekvárfőzéshez alkalmas

csemege szilva

minden mennyiségben kapható. :: Vegyes

gyümölcsiz

kitűnő minőségben kereskedők részére

Rákóczi-utca 13.

VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET

Széchenyi-u. 16. sz. alatt

Foglalkozik kizárólag a kosmetika minden ágával, 10 nap alatt eltűnteti a legmakacsabb arcbőr hibákat u. m. májfoltot, szeplőt, mittessert, pattanást stb. Hajszálakat arc, mell és karról rövid idő alatt kilírt. Arc-massage jutányosan kapható bérletbe.

Megrendelésre

legelegansabb

cipőket

jutányosan vállalok

BARNA MIHÁLY

cipész mester, MIRLOS-UTCA 5.

Kovács József

fuvarozást vállalata elvállal áru és bármilyen fuvarozást stráffal és szekérel. Személyszállítás hirtővel helyben és vidékre.

Iroda: Csapó-u. 8. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15—, minden további szó K 1:50. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat legmagasabb árban veszek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67.

Ócska ólmot tisztított állapotban bármely mennyiségben (10 kgtól) veszünk. — Cim a kiadóban.

Elsőrendű tűzfát nagyobb mennyiségben veszünk. Árajánlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

4 szobás családi házat megvételre keresek. Közvetítőt díjazok. Cim a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Mérték szerinti kész ruhák legolcsóbban beszerezhetők Moskovits, Hatvan-u. 5.

Eladó Stock-rendszerű és hasonló szántógépre árajánlatot kér L. Lukács Vilmos Nyiregyháza.

Férfi ruhák jókarban levők eladók Miklós-u. 37. Herczegné.

Eladó 2 nagy Meidlinger-kályha teljesen jókarban. Alkalmassági, pénzintézési, vendéglői vagy más nagyobb helyiség fűtésére. Fűthető fával vagy szénrel. Megtekinthető a kiadóban.

Tiszta egész íves makulatura papír (ujság) kapható lapunk nyomdájában.

Egy kitűnő zongora és egy íróasztal eladó Csapó-u. 35. balra az udvarban.

8000 drb vályog, tetőfedésre alkalmas káka nagyobb mennyiségben eladó. Levélben bővebbet, Nagybutykapusztai bérgazdaság, Ujfehértó.

Dr. HEGEDÜSNE

GYERMEK-DIVATHÁZBAN

Simonffy-utca 2.

Ujabbban érkeztek

Baby-holmik, gummi pelenkák, Baby-reklík, főkötők, álkendők, Yámbók minden szímben, Baby-cipők és harisnyák, keresztelő-készletek, kitűnő fehér barchetből Baby-kabátok, pólyakötők, ingecskék.

Gyermekruhák és kabátok készítését, saját anyagból olcsó árban vállaljuk.

Eladók:

egy férfi zakett, egy kijátszott hegedű, egy finom kivitelű vonó, egy nikkelezett összerakható kottaállvány, egy arany nyakkendő, egy női drapp grenadin ruha, egy női felöltő és egy színházi női gyöngyház láteső Rákóczi-utca 28. keresztépület.

25 méter papír és pamut kelme egy tételben jutányosan eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Gordonka kitűnő hangú eladó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

21 soros jókarban levő vetőgép jutányos áron eladó Cim a kiadóhivatalban.

KÉRESLET.

Egy tanuló fiu felvételik Adler szücs mesternél, Széchenyi-utca 40.

Különbejárati butorozott szobát keresek. Cim Aczél-könyvkereskedés.

Magántisztviselő olyan mellék munkát vállalna, melyet szabad idejében a lakásán elvégezhetne. Szíves ajánlatot kér a kiadóba beadni. «Intelligens» jelígre.

Tanuló leányok lapunk nyomdájában fizetéssel felvétetnek

Könyvkötő tanulóleányok, 14 éven felüli, felvétetnek. Cim a kiadóban.

VEGYÉS.

Uri papi család teljes ellátásra felvesz 1—2 kisebb iskolai növendéket. Hatvan-utca 1., I. em. 8. sz.

Egy kulcs-esőmág találtatott tegnap a Rákóczi-utcan. Tulajdonosa átveheti lapunk kiadóhivatalában.

Eleserelném csinos egy szobás lakásomat két szobással. Bercsényi-utca 20.

Uri zsidó család elvállalja intelligens szülők gyermekét élelmes ellenében, hol német zongora oktatásban is részesülhet. Cim a kiadóban.

Végzett tanítónő elvállal elemi és polgári iskolai tanulókat német és zongora oktatást is nyújt. Cim a kiadóban.

Egész házat bérelnek udvarral a város belterületén, vagy a közeli külsőségen azonnali vagy későbbi beköltözésre. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Gyermekeket az iskolaidény kezdetével (ritualis kósztolásra) vállalok teljes ellátásra. Legjobb gondozást biztosítok. Herczegné, Miklós-utca 37.

Mindentéle új és használt butorok legolcsóbban beszerezhetők Piac-utca 37. (Kis-templombázár.)

Uj lisztkönyveit

lisztre

és

kenyérre

a „KORONA KENYÉRGYÁR”

terakataiba adja be.

Hatvan-utca 17. sz.

Sas-utca 3. szám.

Szent Anna u. 49. sz.

Peterfia u. 60. sz.

Uj lisztkönyvekre előjegyzést

:: elfogadok ::

Kupfer Ignátz

liszt- és fűszernagykereskedő

Bádogos-utca 2. szám.

Tankönyvek

az előirt legújabb kiadásokban az összes tanítézetek számára kaphatók

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r.-t. könyv- és papírkereskedésben

Meg nem felelő tankönyveket be!! cseréljük vagy visszavesszük !!

Rajztömbök, körzők, vonalzó, fuzetek, valamint mindenféle író- és rajzszerkek a legelőnyösebb napi áron szerzethetők be.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltenek !!
Telefon 54. Telefon 34.

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDÜS LORÁNT.

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.